

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

SIEDZIBA: 02-793 Warszawa, ul. H.Raabego 13

Regon 012114579, NIP PL5261033426, www.tuw.pl, e-mail: tuw@tuw.pl

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

SPIS TREŚCI

Rozdział I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Definicje ..... § 2

Rozdział II. UBEZPIECZENIE W ZAKRESIE

PODSTAWOWYM

Przedmiot i zakres ubezpieczenia ..... § 4

Wyłączenia odpowiedzialności ..... § 8

Zawarcie umowy ubezpieczenia ..... § 9

Czas trwania odpowiedzialności ..... § 11

Suma ubezpieczenia ..... § 13

Składka ubezpieczeniowa ..... § 16

Obowiązki Towarzystwa ..... § 18

Obowiązki Ubezpieczającego ..... § 19

Ustalenie rozmiaru szkody ..... § 20

Ustalenie i wypłata odszkodowania ..... § 24

Rozpatrywanie odwołań, skarg i zażaleń ..... § 29

Roszczenia regresowe ..... § 32

Rozwiązywanie sporów ..... § 33

Rozdział III. UBEZPIECZENIE W ZAKRESIE

ROZSZERZONYM

Dodatkowe ubezpieczenie mienia od skutków zalania ..... § 36

Dodatkowe ubezpieczenie ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rabunku ..... § 37

Dodatkowe ubezpieczenie urządzeń elektrycznych od skutków przepięć ..... § 40

Dodatkowe ubezpieczenie kombajnów zbożowych od ognia w trakcie prac polowych ..... § 42

Rozdział IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE ..... § 45

Rozdział I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej „OWU”, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej „Towarzystwem”, zawiera z Ubezpieczającymi umowy ubezpieczenia mienia ruchomego w gospodarstwach rolnych.
2. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na rachunek osoby trzeciej. W takim wypadku postanowienia OWU dotyczące Ubezpieczającego odnoszą się do osoby trzeciej (Ubezpieczonego), z wyjątkiem obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej. Zarzut Towarzystwa mający wpływ na jego odpowiedzialność może być podniesiony również przeciwko Ubezpieczonemu.

Definicje

§ 2

Określenia użyte w OWU oznaczają:

- 1) **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która zobowiązana jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej,
- 2) **Ubezpieczony** – Ubezpieczający lub inny podmiot będący osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, władający gospodarstwem rolnym jako posiadacz samoistny, a jeżeli posiadacz samoistny oddał gospodarstwo rolne w posiadanie zależne – posiadacz zależny,
- 3) **gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, gruntów leśnych, gruntów pod stawami oraz gruntów pod zabudowaniami związanymi z prowadzeniem tego gospodarstwa, określony przepisami ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003 r., nr 124, poz. 1152 ze zm.),
- 4) **osoba bliska** – to osoba pozostająca z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym:
  - a) małżonek lub osoba pozostająca faktycznie we wspólnym pożyciu małżeńskim (konkubenci),
  - b) dzieci, pasierbowie, dzieci przysposobione oraz przyjęte na wychowanie,
  - c) rodzice, ojczym, macocha, teściowie, przysposabiający,
  - d) dziadkowie, wnukowie, rodzeństwo, zięciowie, synowe,

- 5) **siedlisko** – działka lub działki pod zabudowaniami wchodzącymi w skład gospodarstwa rolnego (budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i obiektami budowlanymi lub ich częściami służącymi działalności rolniczej), obejmująca także przestrzeń komunikacyjną (podwórze, dojazdy) oraz ogród przydomowy.

§ 3

1. Ubezpieczającym może być Członek Towarzystwa lub osoba przystępująca do Towarzystwa.
2. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą pisemnie odnotowane na polisie lub innych dokumentach ubezpieczeniowych, w formie dodatkowych klauzul do umowy ubezpieczenia.

§ 4

Na podstawie OWU Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie podstawowym lub rozszerzonym.

Rozdział II. UBEZPIECZENIE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 5

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest mienie wymienione w § 6 znajdujące się na terenie siedliska gospodarstwa rolnego, stanowiące własność lub będące w posiadaniu Ubezpieczającego lub osób pracujących w tym gospodarstwie oraz – jeśli Ubezpieczający jest osobą fizyczną – osób bliskich wspólnie z nim zamieszkujących.
2. Ubezpieczenie ziemiopłodów złożonych w balotach oraz zwierząt gospodarskich obejmuje szkody zaistniałe także na terenie całego gospodarstwa rolnego i dzierzawionych gruntów.

§ 6

Ubezpieczenie w zakresie podstawowym obejmuje następujące mienie:

- 1) **ziemiopłody** – przez które rozumie się plony roślin zebrane i złożone w budynkach, w piwnicach, silosach lub w balotach, należących do Ubezpieczającego, przy czym przez baloty rozumie się sprasowane ziemiopłody, zabezpieczone (opakowane) przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi wodoodporną powłoką,
- 2) **zwierzęta gospodarskie** – przez które rozumie się bydło, konie, trzodę chlewną, owce, kozy, króliki oraz drób i zwierzęta futerkowe w chowie domowym,
- 3) **mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego** – przez które rozumie się:
  - a) sprzęt rolniczy – tj. maszyny (w tym kombajny i inne maszyny samobieżne), ciągniki i przyczepy rolnicze, narzędzia oraz urządzenia służące do produkcji rolnej i prowadzenia gospodarstwa rolnego,
  - b) materiały i zapasy – tj. materiały budowlane, materiały opałowe, części zapasowe, nawozy sztuczne i środki ochrony roślin, pasze (nie będące ziemiopłodami), odżywki dla zwierząt itp.,
- 4) **ruchomości domowe** – przez które rozumie się następujące mienie znajdujące się w budynku mieszkalnym:
  - a) meble, sprzęt i zapasy gospodarstwa domowego, odzież i inne przedmioty wspólnego i osobistego użytku,
  - b) elektroniczny sprzęt audiowizualny, komputerowy, fotograficzny oraz muzyczny,
  - c) przedmioty wartościowe – tj. wyroby ze złota, srebra i platyny, biżuteria, monety złote i srebrne, dzieła sztuki lub inne wyroby artystyczne, gotówka i inne środki płatnicze (krajowe i zagraniczne), papiery wartościowe,
  - d) zwierzęta domowe (ptaki, psy, koty, ryby w akwariach itp.) z wyjątkiem zwierząt trzymanyh w celach hodowlanych lub handlowych,
  - e) rowery, sprzęt turystyczny, sportowy, rehabilitacyjny, w tym wózki inwalidzkie nie podlegające rejestracji,
  - f) stałe elementy mieszkania – tj. zamontowane lub wbudowane na stałe, m.in. okna i drzwi wraz z zamknięciami i urządzeniami zabezpieczającymi, elementy urządzeń wodnych, kanalizacyjnych, ogrzewczych, elektrycznych, podłogi, powłoki malarskie,

trwałe elementy wystroju wnętrz jak: stropy podwieszane, glazura, terakota, tapety oraz piece kuchenne i kominki, instalacje sygnalizacyjne i meble wbudowane.

§ 7

1. Ubezpieczenie w zakresie podstawowym obejmuje szkody powstałe w bezpośrednim następstwie:
  - 1) zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, gradu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, śniegu, lawiny i upadku statku powietrznego,
  - 2) utraty ubezpieczonego mienia w czasie i miejscu wystąpienia zdarzenia losowego lub w czasie akcji ratowniczej, prowadzonej w związku z tym zdarzeniem losowym, z wyłączeniem jednak szkód w postaci zaginięcia przedmiotów wartościowych,
  - 3) porażenia zwierząt gospodarskich prądem elektrycznym powodującego śmierć albo konieczność uboju porażonego zwierzęcia.
2. Za szkody spowodowane przez:
  - 1) **ogień** – uważa się szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile,
  - 2) **huragan** – uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/sek., którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu,
  - 3) **powódź** – uważa się szkody powstałe wskutek:
    - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych, wskutek nadmiernych opadów atmosferycznych, topnienia kry lodowej, tworzenia się zatorów lodowych oraz podniesienia się poziomu wód przybrzeżnych, spowodowanego przez sztorm,
    - b) zalania terenu wskutek deszczu nawalnego, tj. deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika przez IMiGW, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczący wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego,
    - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych,
  - 4) **grad** – uważa się szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu,
  - 5) **piorun** – uważa się szkody powstałe w następstwie bezpośredniego wyładowania atmosferycznego na ubezpieczone mienie, bądź na obiekt, w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
  - 6) **eksplozję** – uważa się szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników; warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
  - 7) **obsunięcie się ziemi** – uważa się szkody spowodowane przez zapadanie i osuwanie się ziemi, z tym że:
    - a) za zapadanie się ziemi uważa się obniżenie terenu z powodu zawałania się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalności człowieka,
    - b) za osuwanie się ziemi uważa się ruch ziemi po stokach, nie spowodowany działalnością człowieka,
  - 8) **śnieg** – uważa się szkody powstałe w wyniku opadów śniegu przekraczających 85% wartości charakterystycznej (normowej) obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajdują się ubezpieczone mienie, określonej według obowiązującej normy polskiej „Obciążenie śniegiem”; warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest, aby przynajmniej jedna

stacja meteorologiczna Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zlokalizowana na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości charakterystycznej obciążenia śniegiem w promieniu 100 km od ubezpieczonego mienia, zmierzyła ciężar pokrywy śnieżnej przekraczający 85% wartości charakterystycznej (normowej) właściwej dla miejsca lokalizacji mienia,

- 9) **lawinę** – uważa się gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich,
- 10) **upadek statku powietrznego** – uważa się katastrofę lub przymusowe lądowanie samolotu lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 8

Towarzystwo nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczającego lub osoby pozostające z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym, lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym,
- 2) wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada względem słuszności,
- 3) wyrządzone przez Ubezpieczającego lub osoby pozostające z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym, lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym, w stanie po użyciu alkoholu, pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających, środków psychotropowych, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
- 4) spowodowane nie przestrzeganiem ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstawaniu szkód, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, budowlanych oraz wymagań sanitarnych i dotyczących eksploatacji urządzeń technicznych,
- 5) powstałe wskutek trzęsienia ziemi, działania energii jądrowej, wojny, stanu wyjątkowego, strajku, buntu, rozruchów, rewolucji, blokady dróg, sabotażu, aktów terrorystycznych,
- 6) w mieniu związanym z działalnością handlową, przemysłową, rzemieślniczą, usługową oraz produkcją szklarniową,
- 7) w drobiu i zwierzętach futerkowych w chowie fermowym oraz w mieniu związanym z tą produkcją,
- 8) w rybach w hodowli i chowie oraz w urządzeniach stawowych,
- 9) w paliwach napędowych,
- 10) w aparatach lub innych urządzeniach powstałe wskutek działania prądu elektrycznego podczas ich eksploatacji, chyba że w następstwie niewłaściwego działania prądu elektrycznego powstał pożar,
- 11) spowodowane przerwami w zasilaniu prądem elektrycznym maszyn i urządzeń chłodniczych,
- 12) powstałe w wyniku wydostania się wody z urządzeń wodno-kanalizacyjnych wskutek pęknięcia spowodowanego zamrażaniem wody i rozsadzeniem rur,
- 13) powstałe na skutek zalania wodą z opadów atmosferycznych, gdy mienie zalane zostało z powodu złego stanu dachu lub nie zabezpieczenia otworów w dachu lub innych elementów budynku, w tym także za szkody powstałe w mieniu znajdującym się pod gołym niebem lub pod wiatą, jeżeli mienie to ze względu na jego rodzaj lub przeznaczenie powinno znajdować się w pomieszczeniu posiadającym dach i ściany zewnętrzne,
- 14) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia budynku mieszkalnego lub pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń wodnych, kanalizacyjnych, ogrzewczych, niewłaściwej wentylacji,
- 15) powstałe wskutek przenikania wód gruntowych, przemarzania ścian lub zawilgocenia stałych elementów budynków,
- 16) powstałe z powodu pleśni i zagrzybienia budynku,
- 17) górnicze w rozumieniu prawa górniczego,
- 18) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
- 19) nie przekraczające w dniu ustalenia odszkodowania 100 zł.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 9

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego sporządzonego na formularzu Towarzystwa.

- Ubezpieczający jest zwolniony od obowiązku wypełniania wniosku o ubezpieczenie w przypadku zawarcia umowy na następny okres ubezpieczenia na dotychczasowych warunkach, gdy nie zmienił się zakres ochrony ubezpieczeniowej, suma ubezpieczenia oraz stan zabezpieczeń, a także nie zostało wypłacone odszkodowanie za zgłoszoną szkodę. W tym przypadku umowę na następny okres ubezpieczenia zawiera się na podstawie dotychczasowego wniosku.
- Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy lub na okres krótszy (**ubezpieczenie krótkoterminowe**), przy czym minimalny okres ubezpieczenia wynosi 3 miesiące.
- Rozszerzenie umowy ubezpieczenia w zakresie podstawowym o ubezpieczenie dodatkowe możliwe jest tylko z terminem ważności nie dłuższym niż do końca trwania umowy ubezpieczenia w zakresie podstawowym.
- Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.

§ 10

- Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo zapytywało w formularzu wniosku albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach.
- Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek określony w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
- W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać Towarzystwu zmiany okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
- Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem postanowień ustępów 1-3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
- Jeżeli Towarzystwo zawarło umowę ubezpieczenia pomimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 11

- Odpowiedzialność Towarzystwa **rozpoczyna się** od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie ubezpieczenia umówiono się, że odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się przed zapłaceniem składki.
- W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na okres 12 miesięcy, odpowiedzialność Towarzystwa przedłuża się na kolejne 12 miesięcy na dotychczasowych zasadach, pod warunkiem że Ubezpieczający opłaci składkę ubezpieczeniową w terminie 30 dni od dnia zakończenia poprzedniej umowy.
- Ubezpieczający może **odstąpić** od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy w ciągu 30 dni licząc od daty jej zawarcia, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy.
- Towarzystwo może rozwiązać umowę ubezpieczenia:
  - z zachowaniem 7-dniowego terminu wypowiedzenia w razie:
    - podania przez Ubezpieczającego nieprawdziwych okoliczności istotnych dla oceny ryzyka wystąpienia szkody lub jej rozmiaru, o które Towarzystwo zapytywało we wniosku o ubezpieczenie lub nie poinformowania Towarzystwa o zaistnieniu takich okoliczności w czasie trwania umowy ubezpieczenia,
    - zawinionego spowodowania zdarzenia ubezpieczeniowego przez Ubezpieczającego,
    - uzasadnionego podejrzenia wyłudzenia lub próby wyłudzenia odszkodowania przez Ubezpieczającego, jeżeli Towarzystwo złożyło w tej sprawie zawiadomienie do organów ścigania,
  - ze skutkiem natychmiastowym – jeżeli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki za ubezpieczenie lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie.

- W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu Towarzystwo wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
- Każda ze stron może rozwiązać umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w terminie 14 dni od zgłoszenia przez drugą stronę żądania zmiany wysokości składki w związku z ujawnieniem okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku.

§ 12

Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się, a umowa ulega rozwiązaniu:

- z upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 11 ust. 2,
- z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub z upływem okresu jej wypowiedzenia,
- z dniem przeniesienia prawa własności ubezpieczonego mienia na nowego właściciela,
- z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia

§ 13

- Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 14.
- Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać najwyższej przewidywanej przez Ubezpieczającego wartości jednorazowej szkody w okresie ubezpieczenia.
- Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający we wniosku o ubezpieczenie:
  - odrębnie** dla ziemiopłodów, zwierząt gospodarskich, mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego oraz ruchomości domowych, lub
  - łącznie** dla wszystkich rodzajów mienia wymienionych w pkt 1.

§ 14

W zależności od sposobu określenia sumy ubezpieczenia – łącznie albo odrębnie dla poszczególnych rodzajów mienia – odpowiedzialność Towarzystwa ogranicza się wg zasad określonych w tabeli:

L.p.	Przedmiot ubezpieczenia	Górna granica odpowiedzialności:	
		suma ubezpieczenia określone odrębnie	suma ubezpieczenia określona łącznie
1.	elektroniczny sprzęt audiowizualny, komputerowy, fotograficzny oraz muzyczny,	70%	30%
2.	wyroby ze złota, srebra i platyny, biżuteria, monety złote i srebrne, dzieła sztuki lub inne wyroby artystyczne,	40%	20%
3.	gotówka i inne środki płatnicze, papiery wartościowe,	5%	5%
4.	stałe elementy mieszkania	50%	30%
5.	części zapasowe	10%	10%

§ 15

- Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o każdorazowo wypłacone odszkodowanie.
- Jeśli w okresie ubezpieczenia wzrośnie przewidywana przez Ubezpieczającego wartość największej jednorazowej szkody lub nastąpi zmniejszenie sumy ubezpieczenia po wypłacie odszkodowania, Ubezpieczający może dokonać tzw. doublebezpieczenia poprzez zawarcie umowy uzupełniającej.

Składka ubezpieczeniowa

§ 16

1. Wysokość składki ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfę składek, z zastrzeżeniem postanowień ust. 5. Wysokość składki zależy od rodzaju mienia i zakresu ochrony ubezpieczeniowej. Podstawą naliczenia składki ubezpieczeniowej jest suma ubezpieczenia ustalona zgodnie z zasadami określonymi w § 15 oraz wnioskowany zakres ochrony ubezpieczeniowej.
2. O ile w umowie ubezpieczenia nie umówiono się inaczej, składka lub pierwsza rata składki – w przypadku rozłożenia składki na raty – powinna być zapłacona w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, najpóźniej do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem postanowień § 11 ust. 2.
3. Termin płatności kolejnych rat składki i ich wysokość oznacza się w dokumencie ubezpieczenia.
4. W przypadku doubezpieczenia, o którym mowa w § 15 ust. 2, ustalana jest dodatkowa składka za czas do końca okresu ubezpieczenia, licząc w pełnych miesiącach kalendarzowych, przy czym miesiąc rozpoczęty uważa się za pełny.
5. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od określonych w OWU, Towarzystwo może ustalić składkę w innej wysokości niż to wynika z obowiązującej Taryfy składek.
6. W ubezpieczeniu mienia przy naliczaniu składki uwzględnia się:
  - 1) zniżki, w szczególności za posiadanie zawartej w Towarzystwie umowy obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych, za bezszkodowy przebieg ubezpieczenia, za jednorazową opłatę składki,
  - 2) podwyższenia, w szczególności w przypadku szkodowego przebiegu ubezpieczenia.
7. Składka nie podlega indeksacji.
8. Dniem zapłaty składki jest dzień:
  - 1) uznania rachunku bankowego Towarzystwa pełną kwotą należnej składki,
  - 2) dzień wpłacenia pełnej kwoty należnej składki w kasie Towarzystwa,
  - 3) dzień wręczenia pełnej kwoty należnej składki pośrednikowi ubezpieczeniowemu odpowiednio umocowanemu przez Towarzystwo.
9. Postanowienia ust. 8 stosuje się odpowiednio do raty składki.

§ 17

1. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zwrot składki nie przysługuje, jeżeli przed wygaśnięciem umowy ubezpieczenia wystąpiła szkoda powodująca wyczerpanie się sumy ubezpieczenia.
3. Składka ubezpieczeniowa podlega zwrotowi za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
4. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

Obowiązki Towarzystwa

§ 18

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczającego, przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także informuje Ubezpieczającego, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.
2. Jeżeli w terminie określonym w § 27 ust. 1 oraz 2 Towarzystwo nie może wypłacić odszkodowania, zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

3. Na żądanie Ubezpieczającego, Towarzystwo obowiązane jest udostępnić informacje i dokumenty, które miały znaczenie dla ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa. W przypadku zaangażowania odpowiedzialności i wypłaty odszkodowania, Towarzystwo powinno udostępnić także dokumenty i informacje dotyczące wysokości odszkodowania lub świadczenia. Dokumentację udostępnia się poprzez wgląd do akt szkodowych, przesłania dokumentów w postaci elektronicznej lub sporządzenie odpisów lub kserokopii dokumentów akt szkodowych. Koszty sporządzenia kserokopii oraz udostępnienia informacji i dokumentów w postaci elektronicznej ponoszone są przez wnioskodawcę.

Obowiązki Ubezpieczającego

§ 19

1. W razie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczający zobowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 2) zabezpieczyć przedmiot ubezpieczenia przed dalszą szkodą oraz powiadomić odpowiednie służby ratownicze,
  - 3) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o szkodzie, nie później niż w ciągu 3 dni od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu, z zastrzeżeniem pkt 5 i 6,
  - 4) powiadomić Policję o zdarzeniu powodującym ofiary w ludziach oraz zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,
  - 5) w przypadku jeżeli zwierzę padło:
    - a) zawiadomić o tym niezwłocznie lekarza weterynarii w celu określenia przez niego przyczyny padnięcia,
    - b) natychmiast, lecz nie później niż w ciągu 20 godzin od padnięcia, powiadomić Towarzystwo o padnięciu zwierzęcia, chyba że wskazany termin wypadu w dniu ustawowo wolnym od pracy, wówczas powiadomienie Towarzystwa winno nastąpić do godziny 12.00 pierwszego dnia roboczego następującego po wymaganym terminie,
    - c) nie naruszać zwłok zwierzęcia do czasu przybycia przedstawiciela Towarzystwa, chyba że naruszenia zwłok dokonał lekarz weterynarii lub naruszenie zwłok nastąpiło w związku z obowiązującymi przepisami sanitarnymi; Towarzystwo nie może powoływać się na te postanowienia, jeżeli nie dokonało oględzin pozostałości w ciągu 20 godzin od otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
    - d) nie później niż w ciągu 7 dni od dnia padnięcia zwierzęcia dostarczyć do Towarzystwa zgłoszenie szkody wraz z opinią lekarza weterynarii o przyczynie padnięcia zwierzęcia; jeżeli zwierzę padło nagle na skutek zdarzenia nie pozostawiającego śladów jednoznacznie wskazujących na przyczynę padnięcia, Ubezpieczający zobowiązany jest do przedstawienia opinii lekarza weterynarii o wynikach przeprowadzonej sekcji zwłok, wskazującej przyczynę padnięcia zwierzęcia,
  - 6) w przypadku uboju z konieczności – niezwłocznie, lecz nie później niż następnego dnia roboczego po dniu zarządzenia przez lekarza weterynarii przeprowadzenia uboju z konieczności, powiadomić Towarzystwo o powstaniu szkody oraz dostarczyć do Towarzystwa nie później niż w terminie 7 dni od daty uboju z konieczności:
    - a) zgłoszenie szkody,
    - b) opinię lekarza weterynarii, w której stwierdza potrzebę przeprowadzenia uboju z konieczności,
    - c) opinię odpowiednio lekarza weterynarii lub urzędowego lekarza weterynarii przeprowadzającego badania przedubojowe zwierzęcia i poubojowe tusz i narządów wewnętrznych oraz wydającego ocenę mięsa,
    - d) rachunek za sprzedane pozostałości po szkodzie wydany przez upoważnioną jednostkę,
  - 7) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiarów szkody; Towarzystwo

nie może powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie,

- 8) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym dostarczyć wszelkich dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiarów i wysokości odszkodowania,
  - 9) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę,
  - 10) złożyć w Towarzystwie, najpóźniej w ciągu 7 dni od daty powzięcia informacji o szkodzie, wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia objętego ubezpieczeniem, z określeniem jego ilości, wartości, roku produkcji, producenta oraz przedstawić dokumenty uzasadniające roszczenie,
  - 11) udzielić niezbędnej pomocy w dochodzeniu przez Towarzystwo roszczeń przeciwko sprawcy szkody.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w ust. 1 pkt 3 Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
  3. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o wypadku nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
  4. W przypadku niedopełnienia któregokolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 1, jeśli miało to wpływ na zwiększenie rozmiaru szkody, a także na ustalenie odpowiedzialności Towarzystwa, okoliczności i rozmiaru szkody, sprawcy szkody, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w części lub w całości.
  5. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie wykonał obowiązków określonych w ust. 1 pkt 1 Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
  6. Na Ubezpieczonym, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek, spoczywa obowiązek podania wszystkich znanych sobie okoliczności, o które Towarzystwo zapytywało w formularzu wniosku o ubezpieczenie lub innych pismach przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz zawiadamiania o zmianach tych okoliczności niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.

Ustalenie rozmiaru szkody

§ 20

1. Zakres i rozmiar szkody ustala Towarzystwo przy współdziałaniu poszkodowanego lub jego przedstawiciela.
2. Wysokość szkody ustala się na podstawie przeciętnych cen rynkowych mienia tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku obowiązujących w dniu powstania szkody na terenie, na którym szkoda powstała, przyjmując w odniesieniu do:
  - 1) ziemiopłodów – ceny skupu,
  - 2) bydła, koni, owiec, kóz, drobiu, zwierząt futerkowych – ceny sprzedaży,
  - 3) trzody chlewnej i młodego bydła rzeźnego – wartość ustaloną na podstawie wagi zwierzęcia w dniu ustalenia odszkodowania i przeciętnej ceny skupu,
  - 4) zwierząt hodowlanych – udokumentowaną wartość tych zwierząt,
  - 5) pozostałego mienia – koszt naprawy albo koszt nabycia nowego mienia tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, przy czym koszt naprawy albo koszt nabycia pomniejsza się o stopień zużycia – przy czym stopień ten określa się w wysokości po 10% za każdy rok użytkowania mienia, nie więcej jednak niż 80%.

§ 21

1. Koszt naprawy ustalany jest na podstawie wyceny dokonanej przez Towarzystwo z uwzględnieniem średnich cen rynkowych usług i materiałów na danym terenie.
2. Za zgodą Towarzystwa, koszt naprawy może być również ustalony na podstawie rachunków przedłożonych przez

Ubezpieczającego w maksymalnym terminie sześciu miesięcy od dnia powstania szkody. Rachunek napraw wraz ze specyfikacją zakresu wykonanych robót winien obejmować zakres uszkodzeń przyjętych w protokole szkody i podlega weryfikacji przez Towarzystwo.

3. Wysokość odszkodowania ustalona wg kosztów naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu ubezpieczenia.
4. W przypadku niemożności naprawy uszkodzonego mienia, jako wysokość szkody przyjmuje się określony procentowo ubytek wartości rzeczywistej przedmiotu.

§ 22

1. Wysokość szkody w gotówce i w innych środkach płatniczych ustala się wg ich nominalnej wartości. W przypadku gotówki w walutach obcych – wg ich wartości przeliczonej na złote polskie wg średniego kursu walut obcych ustalonego przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania.
2. Wysokość szkody w papierach wartościowych ustala się wg ich wartości nominalnej, przy czym w papierach wartościowych będących przedmiotem obrotu giełdowego – wg ceny giełdowej w dniu powstania szkody, pomniejszonej o prowizję maklerską.
3. Wysokość szkody w monetach złotych i srebrnych ustala się wg wartości kruszcu/złomu. W przypadku, gdy monety stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna wartość jest wyższa od wartości złomu, za wysokość szkody przyjmuje się wartość nominalną monet.

§ 23

Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:

- 1) kosztów ulepszeń i unowocześnień przedmiotu ubezpieczenia, chyba że nastąpiło doubezpieczenie zgodnie z § 15 ust. 2,
- 2) strat wynikających z braku części zamiennych lub innych materiałów, niezbędnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
- 3) wartości kolekcjonerskiej, numizmatycznej, naukowej, zabytkowej ubezpieczonego mienia oraz osobistych upodobań.

Ustalenie i wypłata odszkodowania

§ 24

Odszkodowanie wypłacone przez Towarzystwo z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższe od poniesionej szkody.

§ 25

1. Ustalenie zasadności i wysokości odszkodowania następuje na podstawie wyceny dokonanej przez Towarzystwo, a także przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów potwierdzających zasadność i wysokość roszczenia, z tym że Towarzystwo zastrzega sobie prawo ich weryfikacji oraz zasięgania opinii rzeczoznawców.
2. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody wyliczonej wg powyższych zasad, z uwzględnieniem ograniczenia odpowiedzialności, o którym mowa w § 14.
3. Wysokość odszkodowania zwiększa się, w granicach sumy ubezpieczenia, o uzasadnione i udokumentowane koszty:
  - 1) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie w wysokości do 5% sumy ubezpieczenia,
  - 2) poniesione w związku z ratowaniem ubezpieczonego mienia w celu niedopuszczenia do zwiększenia strat, jeżeli podjęte działania były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
4. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, sprzedaży, przeróbki lub naprawy, na podstawie uzgodnień z Ubezpieczającym lub opinii niezależnego rzeczoznawcy.
5. Jeżeli składka ubezpieczeniowa opłacana jest ratalnie, Towarzystwo potrąca z ustalonego należnego Ubezpieczającemu odszkodowania pozostałe do zapłaty i wymagalne w dniu wypłaty odszkodowania raty składki.

§ 26

Towarzystwo zwraca Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia, koszty wynikłe z zastosowania dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

§ 27

1. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o szkodzie.
2. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania w terminie, o którym mowa w ust. 1, okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo powinno spełnić w terminie przewidzianym w ust. 1.
3. Odszkodowanie wypłaca się w formie przelewu na rachunek bankowy wskazany przez uprawnionego.
4. W przypadku wyboru przez uprawnionego innej formy wypłaty niż określona w ust. 3, koszt związany z realizacją płatności potrącany jest z wypłacanego odszkodowania.

§ 28

Towarzystwo wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

Rozpatrywanie odwołań, skarg i zażaleń

§ 29

1. Ubezpieczający może wnosić odwołania, skargi i zażalenia związane z działalnością Towarzystwa:
  - 1) w sprawach dotyczących zawarcia umowy ubezpieczenia – do dyrektora biura regionalnego, w którym została zawarta lub miała być zawarta umowa ubezpieczenia,
  - 2) w pozostałych sprawach – do Zarządu Towarzystwa – za pośrednictwem biura regionalnego, w którym została zawarta lub miała być zawarta umowa ubezpieczenia.
2. Odwołanie, skarga lub zażalenie dotyczące zakresu odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania, powinno być wniesione w terminie 30 dni od daty doręczenia stanowiska Towarzystwa w sprawie.
3. Odwołania, skargi i zażalenia powinny być wnoszone na piśmie.

§ 30

1. Towarzystwo rozpatruje odwołanie, skargę lub zażalenie w terminie 30 dni od dnia jego wniesienia.
2. W razie zaistnienia istotnych przyczyn uniemożliwiających zachowanie terminu określonego w ust. 1, Towarzystwo zawiadamia o tym osobę wnoszącą odwołanie, skargę lub zażalenie, podając przyczyny opóźnienia, w ciągu 7 dni od stwierdzenia tych przyczyn.

§ 31

1. Jeżeli z treści odwołania, skargi lub zażalenia nie można ustalić ich przedmiotu, Towarzystwo zwraca się do osoby wnoszącej skargę lub zażalenie o wyjaśnienie lub uzupełnienie ich treści w terminie 7 dni od otrzymania pisma Towarzystwa w tej sprawie, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie odwołania, skargi lub zażalenia bez rozpoznania.
2. W razie usunięcia braków zgodnie z ust. 1, termin do rozpatrzenia odwołania, skargi lub zażalenia liczy się od dnia usunięcia braków.

Roszczenia regresowe

§ 32

1. Z dniem wypłaty odszkodowania, na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
4. Jeżeli Ubezpieczający zrzekł się bez zgody Towarzystwa roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć.
5. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia miało miejsce po wypłacie odszkodowania, Towarzystwo może żądać zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Rozwiązywanie sporów

§ 33

Spory jakie mogą wynikać z umowy ubezpieczenia podlegają rozpoznaniu przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby pozwanego albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.

Rozdział III. UBEZPIECZENIE W ZAKRESIE ROZSZERZONYM

§ 34

1. Ubezpieczenie w zakresie rozszerzonym obejmuje zakres podstawowy oraz niektóre lub wszystkie następujące ubezpieczenia dodatkowe:
  - 1) ubezpieczenie mienia od skutków zalania,
  - 2) ubezpieczenie ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rabunku,
  - 3) ubezpieczenie urządzeń elektrycznych będących ruchomościami domowymi lub innymi ruchomościami znajdującymi się na terenie siedliska gospodarstwa rolnego od skutków przepięć,
  - 4) ubezpieczenie kombajnów zbożowych od ognia w trakcie prac polowych.
2. W zakresie nieuregulowanym postanowieniami niniejszego Rozdziału stosuje się postanowienia Rozdziału I oraz II OWU.

§ 35

Z uwzględnieniem postanowień § 13 **sumę ubezpieczenia** określa się wyłącznie odrębnie dla poszczególnych rodzajów mienia.

DODATKOWE UBEZPIECZENIE MIENIA OD SKUTKÓW ZALANIA

§ 36

1. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową obejmuje się ziemiopłody, zwierzęta gospodarskie, mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego oraz ruchomości domowe od skutków zalania.
2. Przez **zalanie** rozumie się następujące zdarzenia:
  - 1) wydobywanie się wody lub pary z przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania, w następstwie:
    - a) niezamierzonego i niekontrolowanego wydobywania się wody lub pary z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania,
    - b) cofnięcia się ścieków z sieci kanalizacyjnej,
    - c) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów w urządzeniach wodno-kanalizacyjnych na skutek przerwy w dopływie wody,
  - 2) zalanie wodą pochodzącą z urządzeń typu pralki, wirówki, zmywarki na skutek ich awarii,
  - 3) zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych.

DODATKOWE UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 37

1. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową obejmuje się ruchomości domowe od kradzieży z włamaniem i rabunku.
2. Przez pojęcie **kradzież z włamaniem** należy rozumieć kradzież, w której sprawca dokonał lub usiłował dokonać zaboru mienia z budynku mieszkalnego w celu przywłaszczenia, po usunięciu siłą zabezpieczeń, o których mowa w § 38 ust. 2 pkt 2 i 3 lub po otworzeniu zabezpieczeń kluczem oryginalnym lub innym narzędziem otwierającym, który zdobył w wyniku kradzieży lub rabunku.
3. Przez pojęcie **rabunek** należy rozumieć:
  - 1) zabór ubezpieczonego mienia w celu przywłaszczenia z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec Ubezpieczającego lub innej osoby uprawnionej przez Ubezpieczającego do sprawowania nadzoru nad przedmiotem ubezpieczenia albo groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej,

- 2) zabór mienia w celu przywłaszczenia w ten sposób, że sprawca z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia zmusił Ubezpieczającego lub osobę przez niego uprawnioną do sprawowania nadzoru nad przedmiotem ubezpieczenia, do otworzenia istniejących zabezpieczeń lub sam je otworzył przy pomocy zrabowanych kluczy.

§ 38

1. Towarzystwo odpowiada za szkody w ruchomościach domowych spowodowane kradzieżą z włamaniem pod warunkiem, że budynek był na stałe zamieszkały oraz należycie zabezpieczony.
2. Budynek mieszkalny uważa się za **należycie zabezpieczony**, jeżeli zostały spełnione łącznie następujące warunki:
  - 1) w ścianach, sufitach i podłogach nie było otworów umożliwiających dostęp do miejsca ubezpieczenia bez włamania,
  - 2) wszystkie drzwi i okna oraz inne zewnętrzne otwory oszklone były w należytym stanie technicznym, właściwie osadzone i zaopatrzone w zamknięcia, których nie można otworzyć z zewnątrz bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi,
  - 3) drzwi zewnętrzne były zamknięte na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe, tj. takie, których klucz posiada w łopatkę więcej niż dwa żłobienia prostopadłe do trzonu,
  - 4) klucze od zamków były w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczającego lub osoby uprawnionej do ich przechowywania,
  - 5) okna i inne otwory zewnętrzne były zamknięte podczas nieobecności Ubezpieczającego.

§ 39

1. Niezależnie od obowiązków określonych w § 19, w przypadku wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczający zobowiązany jest powiadomić niezwłocznie miejscową jednostkę Policji podając rodzaj, ilość i wartość skradzionego lub uszkodzonego mienia.
2. Ponadto:
  - 1) w razie uzyskania informacji o skradzionym mieniu, niezwłocznie powiadomić Policję i Towarzystwo oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do jego rozpoznania i odzyskania,
  - 2) w razie odzyskania utraconego mienia zwrócić równowartość otrzymanego odszkodowania lub przekazać odzyskane mienie do dyspozycji Towarzystwa.

DODATKOWE UBEZPIECZENIE URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH OD SKUTKÓW PRZEPIĘĆ

§ 40

1. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową obejmuje się urządzenia elektryczne będące ruchomościami domowymi lub innymi ruchomościami znajdującymi się na terenie siedliska gospodarstwa rolnego od skutków przepięć.
2. Przez **przepięcie** należy rozumieć szkody spowodowane gwałtownym wzrostem napięcia w sieci elektrycznej w wyniku wyładowań atmosferycznych. Pojedyncze szkody uważa się za będące następstwem przepięcia tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono ślady przepięcia spowodowanego uderzeniem pioruna lub też rodzaj i rozmiary szkody świadczą o takim działaniu.

§ 41

Bezwzględny warunkiem uznania odpowiedzialności Towarzystwa za szkodę jest zawiadomienie Towarzystwa o powstaniu szkody w terminie określonym w § 19 ust. 1 pkt 3 oraz przedstawienie potwierdzenia przez dokonującego naprawy, że przyczyną szkody było przepięcie.

DODATKOWE UBEZPIECZENIE KOMBAJNÓW ZBOŻOWYCH OD OGNIĄ W TRAKCIE PRAC POŁOWYCH

§ 42

1. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową obejmuje się kombajny zbożowe od ognia w trakcie prowadzonych sezonowych prac połowych.
2. Ubezpieczenie kombajnów zbożowych obejmuje szkody zaistniałe także na terenie całego gospodarstwa rolnego i dzierzawionych gruntów.

§ 43

1. Wartość każdego ubezpieczonego kombajnu określana jest w umowie oddzielnie i powinna odpowiadać jego wartości rynkowej.
2. Jeżeli określona w umowie wartość kombajnu jest wyższa od jego wartości rynkowej, Towarzystwo odpowiada za szkody do wartości rynkowej kombajnu.
3. Jeżeli w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia kombajnu jest niższa od jego wartości rynkowej o więcej niż 20%, to odszkodowanie wypłacane jest w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia pozostaje do wartości rynkowej kombajnu w dniu zawarcia umowy.

§ 44

Oprócz wyłączeń odpowiedzialności zawartych w § 8, Towarzystwo nie odpowiada za szkody powstałe:

- 1) wskutek obsługi sprzętu przez osobę nie posiadającą właściwych uprawnień,
- 2) podczas użytkowania sprzętu przez osobę będącą w stanie po użyciu alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
- 3) podczas wykonywania napraw i konserwacji,
- 4) wskutek niewłaściwej eksploatacji.

Rozdział IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 45

1. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy powinny być dokonywane na piśmie i doręczane za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym.
2. Jeżeli Ubezpieczający zmienił adres i nie zawiadomił o tym fakcie Towarzystwa, pismo skierowane pod ostatni adres wywiera skutki prawne.
3. Przyjmuje się, że w razie nieodebrania korespondencji, pismo uważa się za doręczone z dniem, w którym Ubezpieczający miał możliwość zapoznania się z jego treścią. Za dzień ten uważa się datę powtórnego awiza.

§ 46

W kwestiach nieuregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie w szczególności przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

*****

Podstawę obowiązywania niniejszych warunków ubezpieczenia stanowi Uchwała Zarządu TUV „TUV” Nr 110/13 z dnia 20 maja 2013 r. oraz Zarządzenie Prezesa TUV „TUV” Nr 21/13 z dnia 20 maja 2013 r.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2013 r.

CZŁONEK ZARZĄDU

PREZES ZARZĄDU

Agnieszka Różga

Ewa Stachura-Kruszewska